

šiču, ako se mu izpulijo (izččsejo) šetine; prešič se sam ogara in šetine se pogubé v gnoj, z gnojem pridejo na polje, kjer pa se dolgo ne sperstene in s polja še med živinsko klajo pridejo in ji škodujejo. Če stareji je prešič, bolje so šetine. Od svinj za pleme se dobivajo tudi naj bolje šetine kadar se gulijo. Naj bi gospodarji si vse to dobro zapomnili. Belijo se pa šetine, da se izperva prav dobro umijejo v gorki žajfnici, potem izperó v merzli vodi, potem pa dva ali tri dni namakvajo v vodi, kateri se je prililo enmalo hudičevega olja (žvepljene kisline). Četerti dan se vzamejo iz te namake, ter se z merzlo vodo dobro izmijejo in posušé.

(Mlado vino postárati.) Mlado vino naj se pozimi kolikor dolgo je mogoče postavi v kraj, kjer je blizo do 4 stopinj R. mraza ali zmerzline. V malo gorkem kraji, kjer je le 5 stopinj gorkote do 4 stopinj mraza se v malo tednih veliko popolniše ločijo v vinu raztopljene gnijilčine stvari kakor pri navadni gorkoti hramov (keldrov) v 1 ali 2 letih. Sodci pa ne smejo preveliki biti, le z enim, dvema ali tremi vedri, in kraj za to mora pripraven biti.

Ogled po kranjskem Gorenskem.

Pot od Ljubljane do Belepečí (Weissenfels).

(Dalje.)

Kmaló unkráj Javornika se z véliko cesto sklène stran-ska, ktera derží od leve sém čez Poljane od Bohinja, Bleda in Radovne, ter sklepa baron Coisove fužine po eni, pa tudi javorniške in savške fužine z ogljabogato Jelovico po drugi strani. — Komaj gremo še pol ure, in znajdemo se, okoli nizkega peščenega grička pridši, na Savi, kjer so druge, ravno omenjene fužine, lastnina gosp. Viktor Ruard-a. Tudi te fužine so zlo stare, zastran izverstnega jekla (zdaj tudi železa) od nekđaj imenitne in po unajni opravi in no-trajni vrednosti v versti prvih na Kranjskem.

Četertinko ure še gremo naprej in znajdemo se na Jesenicah — na tretji poštni postaji ljubljansko-beljaške ceste.

Jesenice, po Valvazorji terg ne vas, stojé tik v podnožji desnega hriba in ob stranéh vélike ceste, so precej velik in prijazen kraj. Posebna imenitnost tega kraja pa je lepi marmelj, kateri je pač večje pozornosti vreden. Vse premalo se v naši domovini rabijo bogati viri zaslužka, ktere nam Stvarnik tako obilno ponuja. Z kolikim veseljem in pridom bi drugi obdelovali take zaklade, da bi jih le imeli! Ne deleč nad Jesenicami je stala nekđaj tudi velika fužina „na plavžu“, od ktere pa menda že zdaj sledú ni. Kaj jo je vničilo: ali zanemarjenje ali kaka nevihta, ne vém povedati, ker neveden, da ravno blizo tú so omenjene fužine stale, tudi jez ob svojem potovanji bolj natanko nisem opráševal po njih.

Pot od Jesenic do Dovjega, kamor se pride v kakih 2 urah, nam ne kaže ravno nobenih posebnost, ker razun vasí Hrušice, ki stojí blizo pol ure nad Jesenicami, je kraj bolj samotén. Unkráj Hrušice nas pelje pot, zapustivši polje ob stranéh ceste, po precej dolgém klancu navkreber, verh kterega se zopet navzdol spustí. Kmaló se nam zlo v enaki daljavi od vélike ceste: farna vas Dovje na poševnem klancu pod hribom na desno, vas Mojstrana pa v dnu doline na levo unkráj Save v iztoku divje-lepe doline pokaže. Kolikor bližej se pomikujemo potom, ki nas v ravno omenjene vasí na desno in levo peljeta, toliko lepša in mičniša se nam kaže tudi mojstranska dolina vabijoča popotnika v lepi hram svoje naravske lepote. Da! tudi mi se hočemo nekoliko va-njo ozreti; saj v poldrugi uri bomo obilno poplačani za svoj trud.

Vas Mojstrana, kakor sem že rekel, stojí unkráj Save ob iztoku romantične doline. Kmaló v pričétku se nam dolina v dva stremena precepi. Levi pelje za goro Možaklo, ktera nas je od Javornika gor vés čas na levo spremljala, proti Radovni nazaj doli; desni pa ob reki Bistrici memo

Ruardovih fužin, ki so bile pred malo leti na novo postavljene, proti Vratam. V razni podobi se nam ta precej tesna dolina kaže; kolikor delj pa gremo, toliko bolj nam bilje planinsko naznanuje domovino svojo; čezdalje bolj pa se nam tudi kažejo proti jugu sivi goli velikani, bližnji sosedje orjaškega Triglava. Prešli smo kmali, že poldrugo uro, vés čas ob levem bregu hladne snežene Bistrice po precej zložnem kolovozu, ko se, okoli malega grička pridšim pripodí bobneč potok od desne doli in se koj na levo kolovoza izliva v Bistrico. Kol, stoječi ob potu, na katerem je menda pred malem še kazavna roka popotniku kazala na desno gori, nas opomne se proti gori ozreti in glej čuda: veličanski slap Peričnik se srebernemu pasu enak valf skoz zevajoče kamnite škerbine, in z divjo močjo čez vertoglavo stermino v skalnato, od vekov časa izdobljeno skledo pada. Slap se vendar v celi svoji visokosti tú ne vidi, ker pada za homec, ki se je berž ko ne odkrojil v teku časa od sterme pečine *), skoz katero priteče. — Enako nevošljivemu zagrinjalu se pred hlapom dviguje omenjeni stermi homec, po katerem nas pelje dobro uravnana steza, ktero nam zopet unkráj mostka pokonci stoječ kol, ki je bil prvemu enak, s kazavcom previdén, kaže. Hrepenenje pospehuje naše korake na višino; vedno bolj in bolj udarja bobnenje slapa na naše ušesa; popolnoma pa je naše sterjenje, ko dospemo na verh kamnitega homca, kjer je, kakor od narave nalašč postavljena skala za podnožje popotniku. Tú sém se ustopimo! Mogočen, od Stvarnika storjen zid iz skalovja se v podolgastem polokrogu dviguje naravnost kviško nad enako dolgo, okroglasto in od narave izobkano pečino, kamor bi se skoraj, kakor Predjamo (Lueg) na Notrajskem, hiša postavila, in kar nam široko pot tje okoli slapa dopustí. Kakih 20 sežnjev nad nami se Peričnik kakor popolnoma potok valí skoz ozko špranjo in se razprostre, kadar skalnato podlago zapustí, v jezéro in jezéro kapljic, ki so enako umetno iz tančice tkanemu krilu v širokem kolobarju penijo in podijo ena drugo s stermoglave višine v poleg našega podnožja kakih 8 sežnjev globoko izdobljeno votlino, in potem kakor šumeč potok tje okoli iz kotla v kotel čez skalovje v dolino doli. Res, nepopisljivo lep je ta slap, in naj nihče se ne čudi, ako tú besede ponavljam, ktere niso moja, ampak zvedenih naravoslovcov rzsodba, da Peričnik prekosí še slovečo Savico. Karkoli človeško okó naravsko lepega imenovati zamore, je dano temu kraju in po vsi pravici se šteti more med bisere domovine. S serčnim vabilom, naj bi tudi ta slap mnogo naše šolske mladine obiskovalo, jemljemo slovo od njega! Kdor ima čas, naj se podá še nekoliko naprej proti Vratam gori, zakaj dolina je čedalje lepša in znamenitnejša in nam kmali gori kaže perve verhunce krajnskih velikanov. Ozka dolinica nas pripelje tudi v Trento na Goriško.

(Dalje sledí.)

Ogled po svetu.

Švajcarske vasí.

Popotniki terdijo soglasno, da vasí v Švajcu so jako prijetne, ker so čedne in lične; oni pravijo, da je ve-

*) Vse zgornjo-gorenske gore od Mojstrane naprej proti Kranjski gori, Ratečem, Belepečí in tudi v koroški kanalški dolini do Pontabla se nam v zlo enaki podobi kažejo. Verhovi so zlo skoz in skoz sterme skalnate škerbine, ob ktere so naslonjene obrašene gore. Narbolj gotovo se je zemlja vsled kakega potresa ločila od kamnitih podlag, in se plazú enako vsedla proti ravnini. To moje mnenje so mi poterdili tudi retiški gosp. fajmošter Dremelj, ki so mi marsikaj, posebno pa o izviru korenške Save za me in tudi za čast. bravce „Novic“ znamenito novost pravili. O tem kaj več, ko do Rateč gori pridemo.

**) Steza in kazavca so, če sem bil prav podučen, osnova Ruardovega fužinskega vodstva. Hvala! — Kam pa so prešle kazavne roke? Upam, da ne hudovoljnost, ampak zimske nevihte so jih uničile, ker res sirovost gerda bi bila, ako bi se kaj tacega hudovoljno končalo, kar služi popotnikom v kazalo poti, in bi našincem po pravici očitjanje neotesanosti naklonilo. Pís.

selje viditi te sela in po njih sprehajati se. Kaj nek napravljaja jih ptujcom tako ljube? To izvira odtod, ker švajcarske vasi večidel so vse drugačne od naših. Pri nas namreč vasi so večidel tako zanemarjene, nesnažne in neprijetne, da se človeku gabi, ko va-nje stopi. Vidi namreč hiše na kupu eno pri drugi, nekatere na pol dodelane; ulice so ozke, gerbaste, nesnažne; če je suho vreme, polne prahu, če dežuje, polne blata in mokrote; po njih gonijo se prešiči ali rogovilijo krave in voli; pred vsako hišo skorej je kup gnoja, ki mnogokrat do okenj sega; med in za hišami raztreseno sem ter tje je kamenje, lesovje in mnoga šara, ali leži pa gnije celó gnjusobna merhovina. Tu pa tam so zelene in smerdljive mlake, po katerih plavajo race al regljajo žabe. Da po takih nesnažnih krajih tudi zrak za dihanje je sila neprijeten in zdravju škodljiv, je menda lahko verjeti. Recite, dragi bravci, ali ne nahajamo vsega tega po večjem delu slovenskih vasi?

Nasproti v Švajcu, kako vse drugače pa prijetno je tam! Kmečke hiše so lepe, snažne pa lične, kakor da bi jih bil bukvovez naredil; ločene so ena od druge, lepo so zidane ali pa močne iz lesa narejene, posebno so okna čedne in velike, in skorej povsod previdene z lepimi zagrinjali, če lih priprostim; ulice so široke, suhe in čedne, ter imajo potrebne jarke na stranéh. Nikjer in nikoli ni viditi gnoja na ulicah, ampak hranijo ga na dvorišču, zadaj za hišo, da popotnik, stopivši v vas, nič gerdega ne vidi.

Kar pa švajcarske vasi posebno prijetne dela, je, da malokdaj je kako prebivališče viditi, ktero bi zadaj ne imelo sadovnjaka, lepo oskerbljenega in polnega žlanih drevés; pred vsako hišo in hišico je pa gotovo majhen vertič ali cvetnjak. Tam kjer slovenski kmet svoje gnojnišče napravljaja, vé švajcarski kmet nekaj prostora si prihraniti za cvetlice, in ko bi nič družega ne mogel, napravi poleg stanovišča svojega saj ozko gredico, v ktero kake cvetice posadi; od spomladi do pozne jeseni ne bo nikoli brez cvetlic. In švajcarski kmet je kmet kakor naš kmet, je tudi pridni kmet; ima terdo in toliko delati kolikor naš slovenski; verh tega pa, ker občine (soseske) se gibljejo v Švajcu bolj prosto kot drugej, ima on tudi mnogo opravljati v občinskih zadevah; in švajcarski kmet ni zanikern v rečéh, ktere zadevajo blagor občine (soseske) njegove, temoč udeležuje se mnogih javnih oprav in zborov, v katerih se posvečujejo sosesčani za občne potrebe.

Švajcarski kmet tudi ne ostaja pri starih šegah; on je marljiv, prebira gospodarske bukve in časopise, — on napreduje. Posebno ljubi pa on hišo čedno znotraj in zvonaj, tedaj ima še vedno časa dovelj za lepe in prijetne stvari, ko je bil potrebne poskerbel. V hiši, v hlevih, na dvorišču, v skednji — povsod se vidi, da je ljubav do čednosti in rednosti ondi domá; posebno pa kažejo to lepi vertiči pred hišami ali poleg ceste, — vertiči, ki so tako majhni, da so komaj vredni tega imena, ako bi ne bili polni cvetlic. Naj pa nikdo ne misli, da Švajcar zavolj ljubave do cvetlic nepotrebnih stroškov si nalaga, — tega nikdar ne; švajcarski kmet je varičen, prav varičen. Če, postavimo, na živinsk somenj gré, ne potrosi ne vinarja nepotrebno; on se tam ne vpijani, ter ne pride na pol živina domú; on gospodari z vsim natanko in previdno, ter ne izdaja dnarja kakor tam, kjer je neobhodno potrebno, — za cvetlice tudi ne. On pa ni len, ter gré več ur deleč tje, kjer vé, da v svoj vertič bi utegnil kaj lepega zastonj dobiti, kakšno gomolje ali seme prijetnih cvetlic. Sadijo pa sejejo njegovi otroci, posebno hčere njegove, — pridne in cveteče, ktere se vedejo po cvetnjaku, da je veselje gledati jih. (Konec sledí.)

Slovanski popotnik.

* Na Dunaji je prišel na svetlo pregled vsih v letu 1854 v našem cesarstvu na svetlo danih bukev in časnikov pod naslovom: „Bibliografisch-statistische Uebersicht der

Literatur des österr. Kaiserstaates vom 1. Jänner bis 31. December 1854. 2. Bericht. Erstattet im hohen Auftrage Sr. Exc. des Herrn Minister des Innern Freih. v. Bach, k. k. wirkl. geh. Rath &c., von Dr. Constant Wurzbach von Tannenberg. (Mit 57 Tabellen).

* Gosp. Ivan Kukuljevič je izdal v Zagrebu prvi zvezek večjega dela svojega pod naslovom: „Stari pjesnici hrvatski“; obsega pesnike 15. stoletja, cena mu je 40 kr. sr.

* Mesca maja pridejo poljski igravci iz Krakove na Dunaj in bojo igrali v gledišu videnskem.

* V Belemgradu se pripravljajo ustanoviti kupčijsko in obertnijsko zbornico in pa národno banko po načinu dunajske.

* Nadepolni horvaški pisatelj Milan Dimitriev Bubanovič, rojen v Križevcu, je umerl še le 20 let star 27. jan. v Varaždinu. Horvaški in serbski časniki, posebno „Neven“ in „Svetovid“ so zgubili izverstnega podpornika, kteremu je slavni Ivan Kukuljevič sam v serčnem spisu v „Narod. Nov.“ položil spominek na prezgodni grob.

* Občehvaljeni česki časnik „Živa“ izhaja letos vsake kvatre v zvezkih po 6 pól.

* Arabski koledar Bache-a pravi, da navadne naše številke ali broji (cifre), ki smo jih dobili od Arabcov, je konec 12. stoletja tergovec Fiberacci iz Pize na Laškem, znan pod imenom Leonardo, iz svojega potovanja po severnem primorji Afrike domú na Laško prinesel, in ker so bile prostejšje in natanjčnije od vsih družih poprej v Europi znanih, so se iz tega tergovskega mesta kmalo razširile po svetu; Leonardo pa jih ne imenuje arabske, ampak indiške številke, ker Arabci ne sebi, ampak Hindom pripisujejo njih znajdbo. Ime cifra je arabske korenike, ki pomeni šteti, številiti, brojiti.

* Nedavnej je na Marskem neka ces. sodnija poslala županu v nemškem jeziku pisano povelje, naj okliče mlinarjem, da naj pridejo vsi napovedani dan v sodnijo; kdor ne pride, plača 30 krajc. kazni. Župan, ki ne zna nemško brati, prosi učitelja, naj mu prestavi ukaz v domači (česki) jezik; ta mu berž to stori, pa namest Müller (mlinarje) bere Mütter (matere), in tako tudi okliče župan sodniški ukaz. Prestrašene se podajo matere — mlade in stare — iz vse soseske napovedani dan k sodnii, — uradniki se čudijo, kaj ima to pomeniti, dokler se ne razreši pomota prestavljenega pisma.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Reke 6. marca. B. — Naše mesto se je polepšalo in povikšalo poslednje leta tako, da, kdor ga je vidil pred desetimi leti, pa ga sedaj vidi, se čudi. Velike hiše in široke ulice so lišp reškega mesta. Luka, v kateri je sedaj čez 20 velikih kupčijskih in čez 50 manjih ladij, je prostorna. Za novi terg Irmeni se dela iz ličnega kamenja vodnjak, kateri bo kaj lep; štirje velikani (giganti) bodo na ramah Njih veličanstvo cesarja Franc Jožefa nosili. Četert ure od mesta pa vsaki dan do 800 ljudi zida lepo in veliko poslopje, v katerem bo c. k. mornarska (nautiška) šola. V cesarski fabriki, kjer delajo tobak in cigare, ima vsak dan okoli 900 ljudi dela dosti. Pa od vsega tega drugičkrat kaj več, ker sem se namenil Reko „Novicam“ obširniše popisati *).

Iz Pole v Istri 4. marca. Razveseljuje nas že prijazno pomladansko vreme; po polji cvetó dišeče vijolice, bele in rumene cvetlice, in povsod cvetè že drevje. Lepšega časa v teh krajih si človek komaj želeti more. Up, da bomo imeli mir, nam je veliko skerbí odvzel, ker je že večidel živeža tako nizke cene, da si zdaj tudi revež pomaga. — Delo pri novem arsenalu napreduje; nova, lepa kosarna bo do prihodnje jeseni dovršena; njena sprednja stran,

*) Nam bo ljubo.

Jéz v Vodonosu in kar je še bolj potrebno.

Z ozirom na sostavek v 16. listu *).

Kot jezérsk rojak dobro poznam cerkniško jezero, pritoke njegove pa tudi odtok in požeravnike. Smém tedaj tudi besedico govoriti.

Vsi poglavitni požeravniki so res s plovjem, vejami in mnogotero drugo šaro in blatom tako zavlečeni, da cel teden ne požrejo toliko vode, kakor bi je en sam dan požerli, ako bi bili prav streljeni. In to je krivo, da obilo obilo vozov sená se spridi, ali še narvečkrat vse v jezeru ostane, da se nič ne pridela. Kolika škoda je to za vse gospodarje, ki imajo senožeti v jezeru! Naj več škode pa se godí dolenjim Jezercom, kateri imamo skorej vse senožeti in pašnike v jezeru in še njive.

Jez sem si pridno prizadeval, da bi se jezerske jame v boljši stan pripravile. Leta 1844 smo se bili tega dela dobro poprijeli — in res je šla voda tako naprej, da namesto teršce in bičja se je zarastla trava. Le škoda! da vélike Karlovce nismo poznali! Naredil sem bil lahek čoln iz žaganic, da sta ga dva moža nesti mogla po kamniti jami Karlovci, in vendar je nesel tri može. Ž njim smo se čez podzemeljsko vodo po véliki Karlovci prepeljevali, in našli smo jéz, kateri vodo zaderžuje, da le takrat, kadar je prav vélika, zamore čez-nj teči. Za ta jéz blezo kar svet stoji še noben človek vedil ni, ker se ni v nobenem popisovanji od njega nič bralo in tudi sicer nič od njega slišalo ni. Ko smo čez 183 sežnjev šli pod zemljo po Karlovci, smo prišli do neke skale, ktera je prestregla do sto voz vsake sorte čokov in lesa. Ta skala, ktera nas je ustavila, da nismo mogli več naprej, se v vodi moči; pod skalo je požeravnik, in skala ima okno ali luknjo, skoz katero smo velik prostor in vodo kakor morje gledali. Al čolničá nismo mogli skoz spraviti, ker je luknja premajhna bila, zato smo se nazaj vernili.

Čez ene dni potem smo šli od ževske žage do Škocijana. Tam smo pa še večji jéz našli. Tù smo vidili, kaj je tega krivo, da skoz tako jamo, skozi katero bi se senen voz lahko peljal, pa vendar voda, če ni prav vélika, teči ne more. Tukaj smo vidili, kje ima pes svojo taco — in vendar bi se ti jézovi lahko odpravili. Al kdo bo kaj storil, ker še nobenega ni spraviti, da bi šel to pregledat, kar smo z velikim trudom najdlí! Naši ljudje se dela in stroškov bojé, in vendar bi se za cerkniško in ložko faro vzdignil s tem delom zaklad (šac), kakoršnega še nikoli ni bilo in ga tudi ne bo, ako bomo vedno le roke križem držali. Da bi se pač višja gosposka tù sem ozerla in pognala to velikovažno delo.

Tukaj tukaj so tisti nesrečni in škodljivi jezovi, da se lahko reče: kako dolgo jih bomo še terpeli? ne pa jéz v Vodonosu, kateri še nikoli ne z enim škafo v vode vsim senožetím, kolikor jih je v jezeru, škodoval ni. Kaj more

*) Radi smo vzeli v „Novice“ vse to, kar nadpis pričujočega sostavka obsega, ker od druge strani razjasnuje potrebne poprave. Drugi del pa, ki se ne ujema z nadpisom tega sostavka, smo izpustili, ker ne podere tistih opazk, ki so bile memogredé v 16. listu gotovo le iz dobrega namena pristavljene. Treba, da včasih eden družega „brez sovraštva in jeze“ enmalo podrezamo; morebiti se vendar ktera berv ali kakošno korito popravi, ktera cesta predela in kakošna soseska enmalo zdrami; nihče pa tudi časti ne jemlje hvalevrednim županom, ako očituje nečimerne, saj v nobeni službi in v nobenem stanu nismo vsi angeljci. Žalostno pa je to, ako se povsod in povsod le od zaslužka govori, kakor da človek, ki v družbi s svojimi bližnjimi živi in ne samotari v kakošnem gojzdu, bi ne imel nobenih dolžnost brez plačila. Kako nam more vlada soseskine zadeve izročevati, če jih sami nočemo opravljati in sami nočemo se bolj svobodno gibati! Vemo, dobro vemo, da s takimi opravili je dosti težav, sitnost, sovraštva, in da bi župan včasih raje šel na Grintovec kamnje tleč, kakor se s svojimi sosedi ukvarjati, — al kaj bo: če bi v prid svoji soseski in sebi v čast ne preterpel nobeden tacih sitnost! Nadjamo se, da kot pameten mož nam bote poterdili vse to.

Vred.

škodovati jéz, če je toliki kakor gora, ako pa je konec jéza zadosti in več ko dvajsetkrat zadosti prostora, kader voda na jame priteče in s celim jezerom vred jih zalije. Saj nam Jezercom voda več škoduje kakor vsim drugim — zakaj mi vsi imamo skor vse zemljiša nar nižje. Al bi ne bili preveč slepi, ako bi sami sebi škodo delali? In ravno mi dolenji Jezerci smo pri trebljenji jam že prav veliko storili, in še zanaprej bomo mogli delati, ako hočemo ob jezeru živeti. Ne vém tedaj: ali smo po pravici zaslužili grajo v 16. listu „Novic“? Jezerec.

Ogled po svetu.

Švajcarske vasí.

(Konec.)

Vertič pred hišo ji je lišp pa veselje, ji ne prizadeva nobenih stroškov, temveč donáša še lepe dnarce; pridne gospodinje ali njih hčere v posode presajajo iz cvetnjaka rože, rožmarin, karanfile, božilko itd., in jih ob teržnih dnevih v bližnjih mestih lahko prodajajo. Švajcar spravlja vse v dnar; nič mu ne odide, kar bi mu utegnilo v dobiček biti.

Ti cvetnjaki so tudi prav pametno osnovani; razum cvetic imajo nekteri v sredi še prostorček za nasadbo mnogotere zelenjadi, za redkev, persil, česenj, majoran in kar koli v kuhinjo služi. Ti vertički so vedno lični pa kaj prijetni, ker jih gospodar ali gospodinja pridno gleštata, po gredicah plevéla rasti ne pustita, cvetice prijetno razdelujeta, vežeta itd. Res so ti cvetnjaki kazala z v unaj hiše, da notri v hiši stanujejo pridni ljudje.

Lepo je že viditi, če le ena cvetlica pred hišo ali pred oknom stoji. V teh vertičih pa jih je mnogo zasajenih; nahajajo se v njih celi germiči vertnih rož; tudi georginije in druge novejšje cvetlice; gredice pa opasujejo z vertnicami, trobenticami, mačohami, zvezdicami itd.

Kako je pa vse to pri nas?

Čeravno je pred hišo ali poleg nje kaj prostora, ki je vés pripraven za ličen vertič — kaj večidel nahajamo na tem prostoru? Kamenje, čepine, smeti, koprive, kak pokvečen bezeg itd., da se gnjusi memogredočemu viditi tako nesnago. Ko bi gospodinje naše in njih ljubeznjive hčerke pomislile, da od lepega vertiča pred hišo se sklepa na snažnost prebivavcov v hiši, da se koj z v unaj hiše pozná, jeli so hišniki, posebno ženske marljive ali ne, jeli marajo za čednost in lepoto, jeli znajo kaj ali ne znajo ničesa; ko bi — pravim — to pomislile ljube rojakinje naše, gotovo bi se bolj ko dozdej poprijele prijetne vertnarije, namesto da se lišpajo le same sebe in se ob nedeljah postavljajo na ogled.

Poreče pa ta ali una ženica: „Kaj pa še? Ali nimamo dela dovolj, da bi verh tega z vertnarijo se pečale? Tudi ne znamo gleštati cvetic, ker se tega nismo učile.“ — Dušice moje! slabo se izgovarjate. Ne mislite, da ne vémo, koliko imate opraviti. Rečemo vam pa: komur je mar, kaj hvalevrednega storiti, ne manjka mu časa nikoli, in kdor se želi kake reči učiti, se je lahko naučí. Cvetlice saditi ali sejati ni celó nobena copernija; naučí se človek te malenkosti v kratkem; zakaj pa drugi ljudje znajo to? Odgovor: zato, ker jih to veseli, in ker so vajeni delati potrebne opravila ob pravem času, v tem pa tudi ne zane-marjati ničesa, kar je lepo in prijetno. J. Š.

Jezikoslovni pomenki.

Besedi „Epidemie“ in „kuga“ pred jezikoslovno sodíjo.

V nemško-slovenskem delu našega slovnika, ki se, kakor je našim bravcem znano, sedaj izdeluje in prav marljivo izdeluje, smo si prišli pri besedi „Epidemie“ nekoliko navskriž.

V rokopisu, ki ga je gosp. vrednik Cigale iz Dunaja poslal, je pri besedi Epidemie stalo: „podeželna,